

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Мандибура В.О. Інституційні чинники забезпечення функціонування державної форми власності в умовах транзитивної економіки [Текст] / Мандибура В.О. // Вісник КНУ ім. Т.Шевченка. – 2005. - №7. –С.8-12.
2. Післякризовий розвиток економіки України: засади стратегії модернізації [Текст]. - К.: НІСД, 2011. – 66 с.
3. Адамов Б.И. Малый бизнес как трудовая экономика и функция власти [Текст] / Адамов Б.И. // Економіка промисловості –2010.–№1.–С.183-190.
4. Малый бизнес в развитых странах. От 29.05.2010 [Текст]. – [Електронний ресурс]. – Доступен с: <<http://www.kreditbusiness.ru/foreignbusiness.html>>.
5. Малый бизнес в Европе. От 11.10.2009 [Текст]. – [Електронний ресурс]. – Доступен с: <<http://www.kreditbusiness.ru/foreignbusiness/-biznes-v-evrope.html>>.
6. Becattini G. Il calabrone Italia / Becattini G. – Bologna, "Mulino", 2008. 272 p.
7. Сорокин Д.А. Пути и механизмы взаимодействия малого и крупного бизнеса: зарубежный опыт [Текст] / Сорокин Д.А. // Актуальные проблемы современной науки. –2003.–№ 6. –С.31-39.
8. Herrigel, Gary. Industrial Organization and the Politics of Industry: Centralized Decentralize Production in Germany / G.Herrigel. Ph.D.diss., Department of Political Sciencet, MIT, 1990. –142 p.
9. Дьячкина Л. Малый и средний бизнес Великобритании [Текст] / Дьячкина Л. // Проблемы теории и практики управления.– 2006.–№5.– С.92-102.
10. Малое предпринимательство в Германии: торгово-промышленные палаты 27.02.2009 [Текст]. – [Електронний ресурс]. – Доступен с: <<http://www.kreditbusiness.ru/foreignbusiness>>.

УДК 330.322:330.341.1:330:628.1

**УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА**

Непом'яца О.В. - аспірант, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Управління інвестиційною діяльністю підприємства – це комплекс методів розробки й реалізації управлінських рішень, пов'язаних зі здійсненням інвестиційної діяльності підприємства. Управління інвестиційною діяльністю підприємства виділяють наступні види: державне регулювання інвестиційної діяльності, регіональне управління інвестиційною діяльністю та управління інвестиційною діяльністю на підприємстві.

Стан вивчення проблеми. Огляд економічної літератури показав, що для характеристики інвестиційної діяльності достатньо часто вживаються наступні поняття “інвестиційний розвиток”, “інвестиційна модель розвитку”. Висвітленню цих питань приділено увагу в працях таких фахівців, як І.В. Космидайло, О.І. Амоша, В.М. Гейець, Ж.А. Говоруха, О.І. Волков, Т.О. Скрипко,

---

Т.П. Ткаченко, Р.В. Тульчинський, І.М. Підкамінний, В.С. Ціпуринда, Фостолович В.А., Соловйов В.П. та інші.

Завдання і методика досліджень. Управління інвестиційною діяльністю підприємства є забезпечення ефективності інвестиційної діяльності підприємства в короткостроковому й довгостроковому періоді. Дане управління переслідує ряд завдань:

1. Оптимізація інвестиційних потреб та інвестиційних можливостей підприємства;
2. Максимізація інвестиційного прибутку підприємства в поточному періоді і в перспективі;
3. Мінімізація інвестиційного ризику підприємства в поточному періоді і в перспективі;
4. Оптимізація ліквідності інвестицій підприємства;
5. Забезпечення стійкого фінансового становища підприємства в процесі здійснення інвестиційної діяльності;
6. Пошук і реалізація напрямів удосконалення інвестиційних процесів на підприємстві.

Для дослідження використовувалися такі методи: діалектика наукового пізнання – дозволяє проаналізувати та передбачити розвиток ситуації та розробити пропозиції; аналіз та синтез – для встановлення структури та набору первинних показників для аналізу та прогнозування, та деталізації об'єкту дослідження; системний підхід – для досягнення збалансованості економічної вигоди та екологічної безпеки водокористування; статистичний – для опрацювання статистичних даних; аналітичний – для відображення динаміки основних показників розвитку водного господарства.

Результати досліджень. Організація управління інвестиційною діяльністю являє собою найважливіший елемент побудови системи управління інвестиційною діяльністю на підприємстві. Організація управління інвестиційною діяльністю — це координація й оптимізація в часі й у просторі інвестиційної діяльності підприємства з метою досягнення в певний термін найбільшого інвестиційного ефекту. Організація управління інвестиційною діяльністю на підприємстві водного господарства передбачає, насамперед, розробку структури й створення системи спеціальних внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, функціонування яких повинне бути спрямоване на розробку й прийняття ефективних управлінських рішень з усіх питань інвестиційної діяльності підприємства [4, с. 40-42].

Формування організаційної системи управління інвестиційною діяльністю на підприємстві водного господарства передбачає ряд етапів:

- дослідження особливостей функціонування окремих структурних підрозділів підприємства й виявлення ступеня їхнього впливу на ефективність інвестиційної діяльності;
- розробка структури системи управління інвестиційною діяльністю, визначення типів її елементів (відділів);
- формування системи прав та обов'язків і міри відповідальності керівників даних відділів;
- розробка планових завдань даним відділам і доведення їх до виконавців;

- забезпечення контролю виконання встановлених завдань цими відділами шляхом одержання відповідної інформації (звітів), її аналізу й установлення причин відхилень.

У результаті аналізу досліджень і публікацій можна виявити, що при забезпеченні стабільного зростання економіки України значну роль відіграє науково-обґрунтована інвестиційна діяльність підприємств, що має інноваційну спрямованість. Це пов'язано з тим, що визначаються реальні джерела, напрями, структурний зміст інвестицій, застосовуються раціональні та ефективні способи для виконання загальнодержавних, регіональних та місцевих соціально-економічних і технічних програм, відтворювальних процесів на різних рівнях. Однак для успішної реалізації інвестиційної політики на підприємствах необхідно дозволити нерозкриті проблеми, що стосуються підготовки інвестиційних проєктів, оцінки економічної та соціальної ефективності інвестицій та інвестиційної привабливості розробок [8, с. 269].

Інвестиції є основою розвитку підприємств, окремих галузей та економіки в цілому. Економічна діяльність підприємств водного господарства значною мірою характеризується обсягом і формами здійснених інвестицій. Термін "інвестиції" походить від латинського слова "invest", який означає "вкладати". Але часто цей термін трактують, як вкладення капіталу з метою подальшого його збільшення. При цьому приріст капіталу повинен бути достатнім, щоб компенсувати інвестору відмову від використання готівкових коштів на споживання в поточному періоді, винагородити його за ризик, повернути втрати від інфляції в майбутнє. Інвестиції тісно пов'язані із збільшенням капіталу, але для цього необхідно спочатку внести кошти [2, с.218].

Таким чином виробники, підприємці змушені спочатку придбати необхідні ресурси, здійснити витрати, виділити на це кошти, щоб створити фактори виробництва. Лише потім вони відшкодовують, компенсують ці витрати за допомогою продажу продукту, виробленого з використанням зазначених факторів.

Отже, в економіці неминуче доводиться спочатку вкладати у справу кошти, створювати умови, передумови протікання виробничих процесів і тільки потім отримувати бажаний результат, віддачу від вкладених коштів [7, с. 359-364]

Якщо ж ресурси тривалий час, вимірюваний місяцями і роками, перебуває "в доробку", вони перетворюються на фактори виробничої діяльності, то їх вважають вкладеннями у виробництво, в економіку. Так ці ресурси вкладені в певну справу і вже не можуть бути використані в інших цілях, то вкладення призводять до відволікання коштів на час перетворення ресурсів у фактори виробничо-економічної діяльності.

Строго кажучи, вкладеннями в економіку припустимо вважати будь-які використовуючи в ній ресурси, так як незалежно від характеру їх застосування ресурси не відразу стають факторами виробництва [6, с. 16-25].

Вкладення в основний капітал (основні засоби виробництва), у запаси, резерви, а також в інші економічні об'єкти і процеси, які вимагають відволікання матеріальних та грошових коштів на тривалий час, називаються інвестиціями.

Законом України "Про інвестиційну діяльність" інвестиції визначаються як всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої утворюється при-

буток (дохід) або досягається соціальний ефект [1]. Це визначення, в основному, відповідає міжнародному підходу до інвестиційної діяльності як процесу вкладення ресурсів (благ, майнових і інтелектуальних цінностей) з метою отримання прибутку, доходу, дивіденду (соціального ефекту) в майбутньому. Іншими словами, інвестор відмовляється від задоволення насущних потреб у розрахунок на очікуване задоволення їх у майбутньому, але вже у великих розмірах. Відповідно до Закону про майнових і інтелектуальних цінностей, що вкладаються в підприємницьку діяльність, належать:

- Грошові кошти, цільові банківські вклади, паї, акції та інші цінні папери;
- Рухоме і нерухоме майно (будівлі, споруди, обладнання) та інші матеріальні цінності;
- Майнові права, що впливають з авторського права, досвіду та інших інтелектуальних цінностей;
- Сукупність технологічних, технічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навичок і виробничого досвіду, необхідних для організації того чи іншого виду виробництва, але не запатентованих (ноу-хау);
- Права користування водою, землею, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права та інтелектуальні цінності [1].

Сукупність зазначених цінностей, що обертаються на ринку, прийнято відносити до об'єктів інвестиційної діяльності водного господарства. Деякі вчені-економісти до цієї сукупності відносять також і "фінансові права", які впливають з взаємозв'язку інвестицій та державного регулювання умов інвестиційної діяльності, насамперед податково-амортизаційної політики. Це має місце при наданні державою податкових пільг інвестору або встановленні пільгових норм амортизаційних відрахувань (прискорення амортизації). Такі податково-амортизаційні преференції дають економічний ефект виходячи з повернення коштів у майбутньому, і тому державою (муніципальними органами) цей ефект повинен оцінюватися (дисконтуватися).

Інвестиційна діяльність - це сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій. Іншими словами, це об'єктивний процес, що має свою логіку, що розвивається відповідно з притаманними йому закономірностями і що грає важливу роль в господарській діяльності підприємства, оскільки за своєю економічною природою інвестиції являють собою відмову від поточного споживання заради отримання доходів у майбутньому.

Об'єктами інвестиційної діяльності є інвестиції. Суб'єктами (інвесторами і учасниками) інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України та іноземних держав, а також держави [3, с. 87].

Інвестори - це суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позикових і залучених майнових та інтелектуальних засобів в об'єкти інвестування. Інвестори можуть виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності. Забороняється інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно - гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України, а також порушує права та інтереси громадян, юридичних осіб і держави.

Охарактеризуємо докладно кожен вид інвестицій.

Валові інвестиції характеризують загальний обсяг коштів, що направляється у відтворення: нове будівництво, реконструкцію і розширення, технічне переозброєння, а також підтримання діючих потужностей.

Чисті інвестиції в такому контексті являють собою вкладення коштів у знову створювані виробничі фонди і оновлюваний виробничий апарат. Вони менше валових на величину коштів, що спрямовуються з фонду відшкодування у вигляді амортизаційних відрахувань на повне відновлення. Інвестуються кошти з фондів відшкодування та поновлення характеризують в остаточному підсумку співвідношення між простим і розширеним відтворенням.

В економічній теорії принциповою класифікаційною ознакою поділу інвестицій за формами вважається виділення фінансових і реальних інвестицій. Виділення із загального обсягу інноваційної форми інвестицій та інтелектуальних інвестицій в ряді випадків - умовно, оскільки інтелектуальні інвестиції в більшій частині є інноваціями.

Фінансові інвестиції - це вкладення коштів у різні фінансові інструменти: фондові (інвестиційні) цінні папери, спеціальні (цільові) банківські вклади, депозити, паї і т.д.

Реальні інвестиції - це вкладення у виробничі фонди (основні та оборотні). В основному, це вкладення в матеріальні активи - будівлі, споруди, обладнання та інші товарно-матеріальні цінності, а також нематеріальні активи (патенти, ліцензії, "ноу-хау", технічна, науково-практична, інструктивна, технологічна, проектно-кошторисна та інша документація) [8, с. 298-302].

Інноваційна форма інвестицій (вкладення в нововведення) - це, в основному, вкладення в нематеріальні активи, що забезпечують розвиток НТП і успішна протидія конкурентам на товарних ринках.

У промислово розвинених країнах з високим рівнем техніки і технології інновації за своїм змістом наближаються до реальних інвестицій. Проте в окремі періоди доводиться здійснювати інвестиції і в підтримку технічно відсталих малопродуктивних галузей і виробництв.

Інтелектуальні інвестиції - це вкладення у творчий потенціал суспільства, об'єкти інтелектуальної власності, що впливають з авторського права, права на промислові зразки і корисні моделі. У більшій частині за своїм змістом і напрямками інтелектуальні інвестиції одночасно є інноваціями. Крім розподілу інвестицій за напрямками вкладення коштів (фінансові та реальні), в економічній теорії існує безліч ознак, за якими вони виділяються залежно від цілей дослідження об'єкта інвестування [5, с. 36].

У регіональному аспекті розглядаються інвестиції:

- Внутрішні, або вкладення суб'єктів господарської діяльності даної держави;

- Іноземні - вкладення іноземних юридичних, фізичних осіб, іноземних держав, міжнародних урядових і неурядових організацій;

- Закордонні - вкладення засобів в об'єкти інвестування за межами території даної країни (придбання цінних паперів закордонних компаній, майна та ін) [6, с. 8].

На малюнку 1. наведена схема класифікації інвестицій за формами. Фонд накопичення як та, що зберігає частину національного доходу, та є осно-

вним джерелом інвестицій. Умовно вони можуть бути поділені на фонд відшкодування і фонд накопичення.

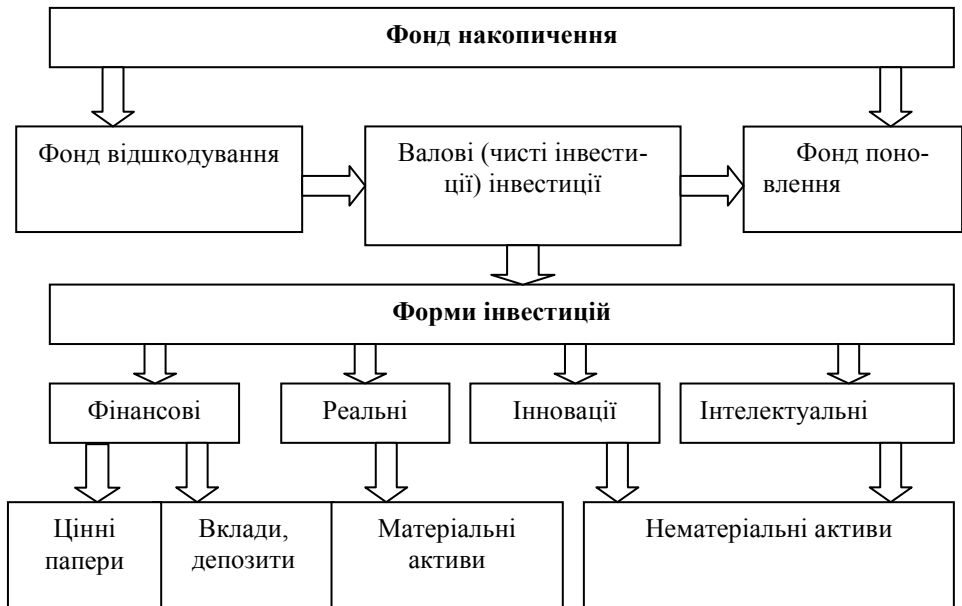

Рисунок 1. Форми інвестицій [7, с. 366]

На сьогоднішній день необхідні конкретні заходи, спрямовані на поліпшення інвестиційного клімату в Україні. Інвестиційна політика держави повинна бути націлена на оновлення інвестиційного процесу, які можна досягти завдяки децентралізації управління економікою і розширення повноважень регіонів. Для оновлення інвестиційних процесів і розвитку економіки України необхідно:

- Утвердження приватної власності в більшості секторів економіки;
- Впровадження конкуренції як обов'язкової умови регулювання ринку;
- Створення сильної інституційно-правової системи з дієвими механізмами розподілу функцій між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади;
- Зниження частини державних інвестицій у виробничій сфері;
- Направляти державні інвестиції в стратегічно важливі, але інвестиційно непривабливі галузі економіки [3, с. 149].

Дуже важливою є фінансова підтримка розвитку водного господарства. Орієнтація на експорт продукції, водного господарства повинна підтримуватися відповідними державними програмами. Державне регулювання має бути у водному господарстві [2, с. 220-222].

Серед першочергових завдань, які в змозі поліпшити привабливість України для інвесторів можна виділити наступні:

- Досягнення макроекономічної стабілізації.

До завдань, пов'язаних з досягненням макроекономічної стабілізації належать:

- встановлення контролю над інфляцією і курсом національної валюти;
- зменшення бюджетного дефіциту;
- стабілізація виробництва і створення умов для його розвитку;
- підвищення надійності фінансової системи.

Виконання і підтримка цих завдань з боку держави дозволить Україні стати демократичною країною з розвинутою економікою, водним господарством, сільським господарством і науково-технічним комплексом. Забезпечить стійкий розвиток економіки і підвищення життєвого рівня населення: удосконалення системи охорони здоров'я та освіти, охорону природних ресурсів і зовнішнього середовища, надання рівних можливостей використання суспільних благ для всіх соціальних груп населення і створити таким чином сприятливий інвестиційний клімат в Україні.

Висновок. Інвестиційна діяльність водного господарства є однією з найважливіших напрямів діяльності підприємства. І як будь-якому виду діяльності, для досягнення високих економічних результатів, оптимізації даної діяльності в часі потрібне ефективне управління. Отже, організація управління інвестиційною діяльністю на підприємстві водного господарства є основою прийняття ефективних управлінських рішень у сфері інвестицій. Дана інвестиційна діяльність повинна ґрунтуватися на зібраній інформації, яка була правильно систематизована і проаналізована. Тобто, інформаційне забезпечення для управління інвестиційною діяльністю є невід'ємною складовою, яка дає можливість правильно зорієнтуватися, проаналізувати та зробити певні висновки, що втілюються в конкретні інвестиційні проекти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Закон України "Про інвестиційну діяльність". ВВР України. — 1991. — № 47.
2. Власюк Т.М. Методика оцінки інвестиційної привабливості державних підприємств // Економіка та держава. - 2005. - №2. — 308с.
3. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібн.- К.: "Центр навчальної літератури", 2004. — 376с.
4. Федоренко В. Г. Шляхи підвищення ефективності інвестицій в Україні.: - К.: Науковий Світ, 2003.
5. Щукін Б. М. Аналіз інвестиційних проектів. — К.: МАУП, 2002.
6. Благун І.С., Левандівський О.І. Оцінка ефективності інвестиційних проектів в умовах ринку // Актуальні проблеми економіки. — 2002. -№12. — 240с.
7. Пересада А.А., Коваленко Ю.М., Онікієнко В. Інвестиційний аналіз: Підручник. - К.: КНЕУ, 2003. - 485с.
8. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г.. Інвестування: Навчальний посібник. — Ірпінь, 2001. — 377с.